

ΘΕΜΑ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ Γ΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

Κείμενο: **Η ειδωλοποίηση του ποδοσφαίρου και ο κλασικός αθλητισμός**

Σε μας ουσιαστικά είναι άγνωστη η παιδευτική αξία της άμιλλας. Δηλαδή άγνωστη στη χώρα που γεννήθηκε και κυριαρχούσε το νόημά της και η αξία της ως κοινωνικής αρετής εξαιρετικής σημασίας και δύναμης, προόδου και πολιτιστικής ποιότητας. Δυστυχώς, σήμερα, δεν την χρησιμοποιούμε πουθενά ως μέσο αγωγής, ώστε να αναπτύσσουμε τον ψυχικό κόσμο των παιδιών, δηλαδή των πολιτών, και την πολιτική αρετή.

Ο στίβος σωματικών και πνευματικών αγώνων στην αρχαία εποχή, με βάση την άμιλλα των αγωνιζομένων, εξευγένιζε και ηθικοποιούσε. Σήμερα αντίθετα, δυστυχώς αποθηριώνει, φθείρει. Η ατμόσφαιρα που επικρατεί όχι μόνο στα αθλήματα, αλλά γενικότερα σε όλα τα πεδία της κοινωνικής ζωής, πιστοποιεί την έλλειψη αγωγής και την απουσία ήθους. Ενώ ο αρχαίος ελληνικός κόσμος συνέδεε την άθληση με την έννοια της αρμονίας, μάθησης, γνώσης και αληθινής ουσίας του ανθρώπου, σήμερα σχετίζεται με την ματαιόδοξη επιδεικτικότητα, τις διαφημιστικές μεθόδους, που μοιραία συνάπτονται με οικονομικά συμφέροντα συναλλαγής. Κάτι το οποίο αποτελεί βεβήλωση του γνήσιου αγωνιστικού πνεύματος.

Έχουμε λησμονήσει το πνεύμα των αγώνων με το υψηλό νόημα και τη σπουδαία παιδαγωγική τους σημασία. Επικράτησε το κατώτερο ένστικτο της μάζας, η αγελοποίηση, ένα πνεύμα που προκαλεί την κατακόρυφη πτώση του ήθους σε όλα τα πεδία της ζωής μας. Πνεύμα που ωθεί τους ανθρώπους προς μια κατώτερη σκέψη, συναισθήματα και αξίες. Σκοτώνει την πνευματικότητα και ευνοεί το ακαταλόγιστο και το ασύδοτο. Θάβει την αυτόνομη σκέψη, κρίση και αντικειμενικότητα, μαζοποιεί. Αυτό το μαζικό πνεύμα, αυτός ο βάνουσος φανατισμός, όπου μέσα στα γήπεδά μας και στις κερκίδες τους αλλάζει η υπνωτισμένη μάζα, η οποία φτάνει ως την παραφροσύνη, την αγριότητα, την αποθηρίωση, είναι ένας σοβαρός κοινωνικός κίνδυνος.

Γενικότερα, ο σύγχρονος αθλητισμός καταπνίγεται από έναν έντονο πολιτικό ή εθνικό ανταγωνισμό. Οι αθλητικοί αγώνες μαραίνονται και πλήττονται από εξωαθλητική εκμετάλλευση. Δεν μπορούσε φυσικά να είναι και διαφορετικά μέσα στις βιομηχανικές κοινωνίες μας, κοινωνίες της κατανάλωσης και του συμφέροντος. Μέσα σε αυτό το είδος της κοινωνίας που κινούμεθα και ζούμε, δεν μπορούσε ο αθλητισμός να μη γίνει αντικείμενο εμπορικής εκμετάλλευσης και βάνουσης συναλλαγής. Για αυτό και στα ποδοσφαιρικά μας γήπεδα έχει εκμηδενιστεί η ευγένεια του αθλητισμού, το ήθος.

Έτσι μπορεί κανείς να διερωτηθεί, κατά εύλογο τρόπο, μήπως το θέαμα αυτό, που τόσο αέναα το παρακολουθεί ο σημερινός άνθρωπος με φανατισμό ως την υστερία, προσπαθεί να καλύψει και να γεμίσει το κενό που του δημιουργήθηκε από την έλλειψη αρχών και ιδανικών. Κάτω από αυτή την κατάσταση της έξαλλης ατμόσφαιρας, που κυριαρχεί στα ποδοσφαιρικά μας γήπεδα, δεν μπορεί κανένας πια να μιλά για Ολυμπιακό πνεύμα.

Η ανθρώπινη ύπαρξη έπαψε να είναι πνευματική αξία, εκτοπίστηκε από άλλες αξίες που δεν είναι ανώτερες παρά κατώτερες της. Η ζωή μας υποτάχθηκε ολοκληρωτικά στην οικονομία, τα συμφέροντα της οποίας έγιναν κυριαρχικά και δεσποτικά σε όλον τον κόσμο. Οι μάζες ζουν ουσιαστικά με οικονομικά συμφέροντα και, μέσα σε μια τέτοια κατάσταση, ο πνευματικός πολιτισμός πάσχει θανάσιμα, αφού μεταβάλλεται σε περιττή πολυτέλεια. Η ζωή μας σήμερα απανθρωπίζεται και μεταβάλλει τον άνθρωπο σε πράγμα.

Σε κατάληξη, μπορεί κανείς να πει, χωρίς καθόλου να αστοχήσει, πως το πνεύμα και η ατμόσφαιρα που κυριαρχούν στα γήπεδά μας δεν είναι τίποτα άλλο, παρά ένας γνήσιος αντικατοπτρισμός του είναι μας, αυτού που είμαστε και τίποτα άλλο.

Ξηροτύρη Ι.Ν. : Προβλήματα του καιρού μας, Θεσσαλονίκη 1977

[διασκευασμένο κείμενο]

Θέματα

A. Να συντάξετε την περίληψη του κειμένου σε (100-120 λέξεις).

Μονάδες 25

B1. Να αναπτύξετε το νόημα του συγκεκριμένου αποσπάσματος σε μία παράγραφο 100 - 110 λέξεων: «*Η ζωή μας σήμερα απανθρωπίζεται και μεταβάλλει τον άνθρωπο σε πράγμα.*»

Μονάδες 12

B2. Ποιον τρόπο και μέσα πειθούς αξιοποιεί ο συγγραφέας στην 4^η παράγραφο του κειμένου; (*Γενικότερα, ο σύγχρονος αθλητισμός... η ευγένεια του αθλητισμού, το ήθος.*)

Μονάδες 4

B3. α. Ποιος είναι ο τρόπος ανάπτυξης της 2^{ης} παραγράφου του κειμένου; «*Ο στίβος σωματικών... αγωνιστικού πνεύματος.*»

Μονάδες 3

β. Ποια είναι τα δομικά στοιχεία της 3^{ης} παραγράφου του κειμένου; «*Έχουμε λησμονήσει...κοινωνικός κίνδυνος.*»

Μονάδες 3

γ. Να εντοπίσετε στο κείμενο τρία σημεία μεταφορικής λειτουργίας της γλώσσας.

Μονάδες 3

B4. α. Να μεταφερθούν στην αντίθετη σύνταξη οι παρακάτω προτάσεις, όπου είναι εφικτό:

- Ο αρχαίος ελληνικός κόσμος συνέδεε την άθληση με την έννοια της αρμονίας, μάθησης, γνώσης και αληθινής ουσίας του ανθρώπου.
- Ο σύγχρονος αθλητισμός καταπνίγεται από έναν έντονο πολιτικό ή εθνικό ανταγωνισμό.
- Η ανθρώπινη ύπαρξη έπαψε να είναι πνευματική αξία, εκτοπίστηκε από άλλες αξίες που δεν είναι ανώτερες παρά κατώτερες της.

Μονάδες 6

β. Οι παρακάτω λέξεις του κειμένου συνιστούν επίσημο ύφος λόγου. Να τις αντικαταστήσετε με λέξεις πιο ανεπίσημες και οικείες: *άμιλλας, λησμονήσει, συνάπτονται, αέναα.*

Μονάδες 4

Γ. Εφημερίδα της περιοχής σας δημοσίευσε ένα άρθρο με θέμα τα κρούσματα βίας και διαφθοράς που πλήττουν τον αθλητισμό σήμερα. Εσείς ως εκπρόσωπος του σχολείου σας αποφασίζετε να στείλετε ανοιχτή επιστολή στην εφημερίδα με σκοπό την ενίσχυση των προβληματισμών του αρθρογράφου. Συγκεκριμένα:

α. Να θίξετε τα φαινόμενα εκείνα που διαβρώνουν το αθλητικό ιδεώδες.

β. Να προτείνετε τρόπους ώστε το αθλητικό πνεύμα να τονωθεί, δίνοντας έμφαση στον ρόλο του σχολείου και των ΜΜΕ (500 - 600 λέξεις).

Μονάδες 40

Επιμέλεια: Κάλτσου Στέλλα
Φιλολογος
ΟΡΟΣΗΜΟ Χαλανδρίου